

SOCIOLOGIE ROMÂNESCĂ

DIRECTOR: D. GUSTI

ANUL III, Nr. 4-6

APRILIE - Iunie 1938

PARTICIPAREA SATELOR LA ORGANIZAREA ȚĂRII

Pentru a înfăptui România nouă, despre care se vorbește atât de mult, trebuie aplicată o concepție nouă de organizare a țării.

Concepția centralistă, dominantă încă, chiar când apare sub forma de „descentralizare“ trebuie să fie întregită prin concepția organizării locale. Pe aceasta din urmă vrem s'o schițăm aci.

În concepția centralistă, o țară nu poate fi organizată decât de sus în jos, abstract, din capitală spre provincie, prin aplicarea pe tot întinsul ei a aceluiași legi și dispoziții. Neajunsurile cunoscute ale acestei concepții sunt: generalitatea măsurilor, care nu se potrivesc la fel de bine tuturor ținuturilor, tuturor satelor și tuturor orașelor, atât de deosebite între ele, și pasivitatea față de problemele obștești, cu care deprind poporul trecând grija de a organiza țara exclusiv pe seama funcționarilor de stat.

Concepția, pe care am numit-o a organizării locale, caută mijlocul de a înlătura aceste neajunsuri. Ea propune o acțiune orizontală: organizarea intensivă a deosebitelor subunități ale țării, prin inițiativa și munca celor ce le alcătuiesc.

Știm că această concepție are toată aparența unei utopii. Pasivitatea fatalistă, de atâtea ori evidențiată a satelor noastre, pare a-o desminți, în cazul mării mulțimi a așezărilor românești, în cazul așezărilor rurale.

Dar cercetările monografice ale Institutului Social ne au arătat de mult că, deși adevărată, observația aceasta nu exprimă o situație de neschimbat. Satele noastre pot fi dinamizate; locuitorii lor sunt capabili să-și organizeze colectivitatea.

Echipele studențești au pornit la lucru pentru a verifica această convingere. Analiza rezultatelor celor 4 campanii întreprinse până acum de Fundația Regală Principele Carol n'a desmințit-o.

În genere, trei campanii succesive ale unei echipe inimoase sunt de ajuns pentru a stârni în așa fel un sat încât obștia locuitorilor lui să poată colabora la organizarea aceluia sat.

Venirea echipei scoate satul din conformism. Îi face pe locuitori să-și privească vieța cu ochii străinului, să devie conștienți de neajunsuri, pe care nici nu le luau în seamă până atunci, de familiare ce le erau. Acest prilej dat satului să se cunoască constituie etapa întâi a revoluționării morale, pe care o urmărim.

Activitatea echipei nu întârzie să contureze în fața satului și ideea unei mai bune organizări. Datorită ei se desenează în mintea multor locuitori ideea unei orânduiri mai lesnicioase, mai frumoase și mai sănătoase a vieții din sat. Opoziția dintre realitate și idealul acesta le împrăștează felul de a fi, scoțându-i din pasivitatea dinainte de această dedublare. Trezirea nemulțumirii cu starea prezentă a satului și îndrumarea pe calea unei active îmbunătățiri a ei este etapa a doua și cea mai însemnată a revoluției morale pe care trebuie s'o prilejuiască echipa.

Lucrările însemnate pe care satele le duc la capăt, cu ajutorul echipei în anul al doilea și al treilea de campanie consolidează această înviorare a spiritelor. Faptul de a fi izbutit să-și ridice singur un cămin, o cooperativă, un pod, îi dă satului încredere în sine și curajul de a continua acțiunea de autoorganizare și după plecarea Echipei, îndrumat numai de conducătorii locali, care și-au descoperit vocația în cursul muncilor dezlănțuite de echipă.

Această schimbare a mentalității satului e fixată instituțional în *Căminul Cultural*. Având în frunte elementele cele mai întreprinzătoare ale satului, el structurează locuitorii acestuia în perspectiva unei îndelungi campanii de organizare. În această formație satul luptă contra prezentului său, pentru a-l preschimba într'un viitor de optimă organizare. Nu e cazul să înfățișez cu prilejul acesta în amănunt funcționarea căminelor culturale.¹⁾ Pentru a întemeia afirmația, că satele noastre sunt capabile să contribuie la organizarea țării, e de ajuns să amintesc două aspecte ale lor.

1. Căminele solidarizează, în vederea acțiunii de ridicare a satului, sătenii, funcționarii din sat (preot, învățător etc.) și pe fiii satului ajunși în orașe, în vederea acțiunii de ridicare a satului lor, la nivelul accesibil în veacul al XX-lea și necesar pentru consolidarea temeinică a statului românesc.

2. Căminele scutesc satele de acțiuni, ce le ar putea primejdui echilibrul, devremece lucrează potrivit concepției sintetice despre viața colectivă, care dă o egală însemnătate problemelor muncii, sănătății, instrucției și credinței și stă la temelia activității Fundației Regale „Principele Carol”.

Datorită acestor însușiri, căminele culturale sunt un organ de legătura fără pereche între acțiunea de sus în jos a autorităților centrale și regionale și între acțiunea de autoorganizare de jos în sus a satelor. Sprijinind și stimulând inițiativa căminelor culturale, administrația de stat își poate simplifica neasemuit acțiunea ei de organizare și amplifica apreciabil randamentul organelor tehnice: al medicilor, al veterinarilor, al agronomilor al cooperabilor.

Satele noastre sunt capabile de o contribuție însemnată la campania de organizare a țării. O aduc bucuroase, de îndată ce sunt aduse la conștiința nevoilor și a puterii lor, de a le remedia.

Obligativitatea serviciului social pentru toți absolvenții de școli superioare, ce urmează să intre în administrația de stat, care a fost hotărâtă zilele acestea, pune la dispoziția acțiunii de îndrumare și de organizare a statelor, experimentată de Fundația Regală „Principele Carol” și confirmată strălucit, atât energii tinerești numeroase cât și mijloacele trebuitoare pentru extinderea și definitivarea acțiunii ei.

Începe o etapă nouă a acțiunii de organizare a țării. Mijlocul de o rară eficacitate al participării satelor la acțiunea de organizare a țării e adoptat și potențat și va fi pus din plin în slujba organizării statului românesc prin introducerea serviciului social obligator la sate.

D. GUSTI

FILOSOFAREA DESPRE FILOSOFIA POPORULUI ROMÂN

Pentru temeuriile arătate până acum¹⁾, nu putem fi de acord cu teoria generală pe care o construiește d-l Blaga, prin reducerea „culturii” la „stil” și a „stilului” la o „categorie abisală”.

¹⁾ Ea poate fi cunoscută prin revista *Căminul Cultural*, pe care o scoate Fundația „Principilele Carol”.

²⁾ Vezi numerele 11—12, 1937 și 1—3, 1938 ale revistei.